

Forlatti & Mirovic

Pojedini broj K 8

Za vrijeme izbora izlazi prema potrebi.

Postarina plaćena u gotovu

HRVATSKI

SAMOBRA

Glavni urednik:
 Miho Jerinić.

— Predplata godišnja K 192— (D 48—) —
— „ „ polugodišnja K 104— (D 26—) —
— Predplata za inostranstvo 2 dolara godišnje. —
— Oglasi po cijeniku — Rukopisi se ne vraćaju. —
— Poštanski čekovni račun br. 38.004. — Zagreb. —
— Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi. —
— Izdavaatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić. —
— Tisak: Pučka Tiskara — Šibenik. —

NEODVISNO GLASILO ZA JAVNU KRITIKU, RAVNOPRAVNOST I SPORAZUM.

Jesi li član „Matice Hrvatske“; „Hrvatskog Radiše“; „Gajreta“; „Napredka“; „Hrvatskog Sokola“; „Hrv. Nar. Omladine“; „Matije Gubca“ i društava „Katarina Zrinska“ i „Hrvatska Žena“?

God. II.

ŠIBENIK, 8 OŽUJKA 1923.

Br. 20.

Za Hrvatski Sabor.

O postignutom sporazumu između pristaša Radićeve stranke, HRSS, bez predhodnog znanja i odobrenja predsjednika stranke i neodvisnih Hrvata u Šibeniku, te pristaša dra Ante Trumbića i dra Mate Drinkovića, dušmani hrvatskog naroda šire svakojahe neistine, u zlobnoj namjeri, da bi između udruženih Hrvata sjev. Dalmacije uveli zabunu. Ovoj makinaciji neprijatelja hrvatskog naroda svih fela nasielo je na žalost i glavno glasilo HRSS, u Zagrebu »Slobodni Dom«, s njegovim predsjednikom Stjepanom Radićem pak se je zadržalo i napisalo nekoliko crta o nekim svojim pristašama i prišlo im pridjevke, koji oni nisu zaslužili, isto kao što se je oborilo na predstavnike druge skupine, koji kod sastavljanja naše listine nisu imali nikakva ni tajna ni javna uticaja.

Mi smo u zadnjem broju u kratkim crtama iznieli pred javnost, kako se je razvijala akcija za postignuće sporazuma za zajedničku borbu Hrvata u sjev. Dalmaciji. Mi smo tražili bazu, na kojoj se mogu složiti pristisne Hrvatske republikanske seljačke Stranke, nezavisni Hrvati u Šibeniku i pristaše dra Drinkovića i dra Trumbića.

I nadjosmo tu bazu zajedničkog rada.

Predsjednik HRSS Stjepan Radić više se je puta javno izjavio, da hrvatski narod u Zagrebu ima da zaključi, kako će se hrvatski narod urediti i da Dalmacija mora biti prisajedinjena Hrvatskoj, odnosno zastupana u hrvatskom saboru.

Za nas Hrvate u Dalmaciji ova je izjava Stjepana Radića postala prava svjetinja, tim više, što su razni beogradski agenti razsijani po Dalmaciji Stjepana Radića prikazivali narodu kao najljućeg dušmanina Dalmacije i o njemu govorili i pisali, kao i o Judi Iškarijotu.

To bezdušno pisanje proti predsjednika HRSS, u nehrvatskim novinama u Dalmaciji nije uspjelo. Naš je težak više vjerovao Radiću, nego li svim javnim i prikrivenim izdajicama Hrvata sa i bez »hrvatske« zastave i u cijeloj zagori napustio je sve »pobožne« i nepobožne, te ode za stopama Stjepana Ra-

dića, da se bori za oživotvorenje njegovih republikanskih ideala.

Mi smo u sve tančine pratili taj Radićev republikanski pokret u sjevernoj Dalmaciji. On je mogao, da u sjev. Dalm. nadje dobrog zemljišta. Mi ovdje imademo mnogo Hrvata, koje je ogrijalo republikansko sunce slobode u Sjevernoj Americi, i koji su se nakon sloma povratili u Domovinu da ne budu robovi ma koje bilo kamarile.

Hrvatska republikanska seljačka stranka otela je srca velike većine težaka sjev. Dalmacije ne samo u hrvatskim selima, da li i u ovim selima, gdje su pravoslavi u većini. Jaram, koje podnose Hrvati nametnut je i našoj pravoslavnoj braći, pa jer se i oni žele otresti ovog jarma, uhvatiše se u kolo sa hrvatskim seljačkim republikancima.

U Šibeniku, na dan 12. lipnja 1921 sve je bilo izgubilo glavu u pijanstvu veselja da smo se oslobodili Talijana. Jedini tko je bio triezan, to je bio kapetan Trnokopović.

On nije vjerovao onima, koji su se natejali u klicanju i pitao ih je, da li će do dva mjeseca jednako klicati. Taj je njegov upit mnoge prenesetio. I zbilja nisu prošla niti dva puna mjeseca dana, a nastalo je u Šibeniku razočaranje.

Najnoviji vlastodržci, nasljednici bečkih satrapa i peštanskih junkera počese se pomalo pojavljati među narod. U prvom redu oteše narodu na milijune novaca kod zamjene novčanica. Onda udariše sa raznim taksama na najnužnije životne namirnice, stadoše guliti narodu kožu sa porezima, ubiše cieniu kruhu, soli, šećeru, a ciena se kukuruzu povisi s vremenom na 5 Din. dok naš težak nije mogao njegove proizvode niti da daruje, a kamo li da ih komu prodade,

Opet ne prošlo mnogo vremena počese se opažati razni znaci korupcije, a kad je narodu dojadilo novo robstvo i počeo mrmošiti, onda najnoviji vlastodržci oboružahu neke naše zavarane građane, da vrše teror nad mirnim građanima sa lažnom parolom »za obranu Države«, kao da je u Šibeniku leglo anarhista.

Nezadovoljstvo se je naroda htjelo ušatkatiti od protivnika Hrvata toleriranih razbijača i vikača. Proti tomu iz vražije kuće u Šibenik importiranom zulumu, tiraniji, korupciji, robstvu mi smo ustali, najavili borbu, i rekosmo: Prije ćemo častno poginuti nego biti robovi! Nismo se borili proti Beču i Pešti, da nakon oslobodjenja postanemo crno ponovno roblje. Želimo sporazum, ne ćemo hegemonije; tražimo ravnopravnost, ne ćemo nasilja.

Mjesto sporazuma uperiše protiv Hrvata u Šibeniku revolvere, boksere; mjesto ravnopravnosti uperiše protiv Hrvata u Šibeniku sve moguće šikane i šibenski Hrvat nakon oslobodjenja čutio je u svom srcu da je potlačen gore, nego je bio tlačen od Švabe i Magjara.

Dušu u se, uzdaj se u svoje kljuse!

Na občinam postaviše nam komesare ponizne slugu, kojim je najveći ideal bio: tko njima gospodar oni njemu slugu! I oni Pašičevi eksponenti u sjevernoj Dalmaciji bacise i svoj obraz pod noge, samo da udovolje željama svojih gospodara, i ako su ove bile uperene protiv Hrvata sjeverne Dalmacije,

Hrvatima grada Šibenika davno je dojadio zulum Pribićevih haračlija, ali falilo im je impulsa, da oni sami podignu glas prosvjeda. Nije čuda. Razni privatni i tajni špijuni, koji se hvale da su stupovi Srbsko-radikalne i Srbsko-demokratske stranke tačno su bilježili imena pojedinih Hrvata, te ih prijavljivali dalje i prikazivali ih kao »antidržavne« elemente. Što nisu nadeljali proti Marku Stojiću?

Mi smo sve ovo pomnjivo pratili, i sa zebnjom bilježili sve vražije izmišljotine ovih degeneriranih elemenata, kojima nije bilo ni do Države, ni do gospodarskog razvitka ovog potlačenog naroda, nego jedino do njihove nezasiťne kese.

Nezavisne Hrvate u Šibeniku trebalo je okupiti, izvesti iz njihova oćaja, osloboditi ih nametnutih im okova Pribićevih haračlija, i to one Hrvate, koji su uvijek pripralni da za obranu granica naše zajedničke države dadu njihov život i sve što imadu.

To su morali biti ljudi jakog pulsa, a nikakva servilna lica. Te je ljude trebalo naći, i da ih Dalmacija nije imala, njih se je moralo stvoriti za ove izbore. Šibenik su izdali srbski demokrati; Šibenik pljačkaju srbski radikali; Šibenik su prevarili velikosrbski zemljoradnici; Šibenik su osramotili pred svietom Pribičevići banditi pod firmom nacionalizma, a Šibenik nisu znali ili mi bismo radije rekli, nisu umjeli, niti smjeli od svih ovih braniti pristaše Hrv. Pučke Stranke, jer u njihovim redovima nemaju jedne mužke glave, koja bi bila znala ili mogla da sa Šibenika otrese onu mōru koja ga je dušila.

Pristaše Hrv. P. Str. spadaju u Šibeniku medju dobre vojnike, ali ovoj stranci u obće kod nas fali jedna jaka i moćna glava, koja bi bila kadra da vodi zdrave narodne hrvatske mase Hrv. Puč. Str. treba da likvidira kao politička stranka, jer od sloma Austrije pak do danas ona se je pokazala nesposobna, da vodi hrvatski narod, a njezini ponajbolji ljudi istaknuse se u Beogradu kao političke marionete ili čarlatani prepuni ambicije.

U Ravnim Kotarima i Zagori hrvatskog težaka predvodi prva naša zvijezda Danica. Ime joj je Stjepan Radić. U Šibeniku, gdje se Radićevi pristaše progone, zatvaraju, batinaju, javno sa revolverima i bokserima lupaju; gdje policijski komesar protiv Radićevim pristašama poduzimlje sve drakonske mjere, nezavisni Hrvati nisu mogli ni to mirne duše gledati. Oni su u Trumbiću i Drinkoviću vidjeli druge dvije naše hrvatske zvijezde predhodnice, koje su jedine mogle da u ovom gradu razbiju demokratsko-fašističke okove i bedeme.

S tim unutrnjim uvjerenjem šibenskih nezavisnih Hrvata mi smo morali računati i kad se je HPS istrčala da kao prva predade njezinu listinu, naš je cilj bio da oko Radića, Trumbića i Drinkovića sakupimo cilu sjev. Dalmaciju.

Mi smo bili uvjereni da su ove tri zvijezde predhodnice Hrvata kadre da u sjev. Dalmaciji okupe u jedno kolo Radićeve pristaše i sve nezavisne Hrvate. Ovaj se je cilj morao postignuti.

Kod rada za postignuće ovog cilja naišli smo na dvije velike zapreke, koje se je u interesu Hrvata moralo odstraniti. Glavno vodstvo HRSS. u očiglednom nepoznavanju prilika u sjev. Dalm. zaključilo je bilo postaviti vlastitu listu. S druge strane Drinković i Trumbić nisu se htjeli primiti kandidature uz lojalnu Drinkovićevu izjavu, da niti on niti Trumbić ne će da slabe hrvatske redove.

Kada je Drinković na poziv nezavisnih Hrvata došao prvi put u Šibenik, gdje je na njegov život pokušao atentat, njemu se je predočilo robstvo i tiranija u kojoj živimo, i od njega se se energično zahtjevalo da moradu ući u izbornu borbu: on, Trumbić i Radić zajednički u sjev. Dalmaciji.

Pozvat ponovno u Šibenik Drinković je izjavio, da se on ne će primiti kandidature ako ne dodje do sporazuma sa HRSS. Drinković je jasno i bistro naglasio, da ne će ciepati hrvatske redove

jer uprav sjever. Dalm. treba da sačuva njezin hrvatski značaj, jer sjev. Dalmacija može da nakon uspjeha srbskih stranaka bude proglašena klinom, koji dieli Bansku od dalmatinske Hrvatske.

Za to se Drinković namah vraća u Split sa odlukom ne ulaziti u izbornu borbu. Nu ni u Splitu nezavisni šibenski Hrvati nisu Drinkoviću dali mira. Pozvan dolazi u Šibenik dne 17. ov. mj. pred večer. Opet se od njega i od dra Trumbića zahtjeva da istaknu njihovu kandidaturu, jer je bilo pozitivne nade, da će se jedino u ovom slučaju moći postignuti zajednički istup svih Hrvata u sjev. Dalm., koji ne će da pripadaju ni batinaškim ni prosjačkim strankama, koje od batinaša prose samo milostinju, a ne traže za svoj hrvatski narod ono, što je samo njegovo i od čega je sam hrvatski narod u svojoj kući gospodar.

Dalmatinski pristaše HRSS. bili su vezani zaključkom glavnog vodstva stranke, ali kada se uvjeriše da im u Šibeniku nije sigurna glava na ramenu i da će jedan zajednički istup Hrvata u sjev. Dalm. polučiti bolji uspjeh nisu bili protivni sporazumu.

Mi smo naime bili tačno informirani o svemu što su demokratski trabanti pripravljeni Radićevim pristašama i kao ljudi, nismo mogli dozvoliti, da se u Šibeniku ubije glavni delegat HRSS. Zagorac, a onda Niko Fržop i Grgo Petković, i da po kotarima zaredaju bande Pribičevih haračlija da ubijaju Radićeve pristaše. To mi nismo mogli dozvoliti i smatrali smo našom svetom hrvatskom dužnosti da pokolj Radićevaca zapriječimo sa svim sredstvima.

Glavni delegat HRSS Zagorac iz Zagreba nije ni najmanje poznavao atmosferu, u kojoj se nalazi, i nije mu se niti dalo vjerovati, da su se za njegovu glavu, za njegov život zauzeli nezavisni Hrvati Šibenika, kojih je on bio najmiliji gost. On se je tačno držao odluke HRSS, ali pristaše HRSS u sjev. Dalm., koji su bili odabrani za cilj revolverima demokratskih najamnika, uvidješe prieku nuždu zajedničkog rada i kao triezveni ljudi pristadoše na sporazum. Nisu oni počinili nikakvo izdajstvo, niti su uskratili njihove izjave bilo radi kojeg drugog razloga, pa za to one rieči napisane u „Domu“ protiv njih izgledaju nam potpuno neopravdane i neumjestne.

Mi smo u zadnjem broju naveli političke razloge radi kojih smo tražili sporazum svih hrvatskih stranaka. Danas pak iznosimo i one druge, a uvjereni smo da glavno vodstvo HRSS neće nikada dozvoliti da se pojedine Radićeve pristaše ubija.

Treće, moralne razloge poslali smo Radiću u pismu od 6. o. mj.

Na našoj zajedničkoj listi zapremaju od jedanaest mjesta osam mjesta Hrvatski seljački Republikanci, Radićevi pristaše.

Naša kandidatska lista i ova sloga postignuta je bez da je dr. Drinković sudjelovao pregovorima. Dr. Drinković i dr. Trumbić su se pokorili zahtjevu i želji neodvisnih Hrvata, a taj su glas poslušali i pristaše HRSS iz sjev. Dalm., i mi smo u Šibeniku dne 25. o. mj. u nedjelju doživili ono, što pred godinu dana nije nitko ni sanjao.

Nakon pouzdanog sastanka, koji se je obdržao u Hotel Krka i kojem je prisustvovalo izmedju 1100-1200 nezavisnih Hrvata i pristaša HRSS, i koji je onako divno uspio, pristaše HRSS uvrstase se u povorku i podjoše preko grada klicajući: Živio Radić! Živila Hrvatska Republika! Živio Trumbić! Živio Drinković! Živila Hrvatska! Živio Zagreb!

Ovi glasni poklici, onaj sastanak probiše demofašistički bedem u Šibeniku i jaoh ga se

svakom onomu, tko se od danas unapried usudi u Šibeniku priečiti hrvatski narod, da se bori za njegovo ujedinjenje za Zagrebom i za hrvatski Sabor.

Ono nepromišljenih riječi u „Domu“ obeselilo je sve dušmane i tlačitelje hrvatskog naroda, a u tom se veselju najviše ističu glavni neprijatelji Radića i njegove stranke: Detektivi, radikali, demokrati, fašisti, zavedeni zemljoradnici, i pristaše Prosjačke Stranke, a to su svi oni, koji javno ili potajno sa svim silama rade za Beograd a proti Zagrebu i koji hoće da paraliziraju rad pristaša HRSS i nezavisnih Hrvata sjev. Dalm.

Mi duboko žalimo ovu bludnju, koja je izašla u „Domu“ i pozivljemo Stjepana Radića, neka on osobno dodje u Šibenik, da se on sa svojom glavom uvjeri, da njegovi ponajbolji pristaše nisu počinili izdajstvo, nego jedno rodoljubno djelo, kada su pristali na sporazum. Radića u Šibeniku ne će danas smjeti nitkokrivo ni pogledati!

Žalimo neopravdane i nepromišljene napadaje na sve ostale naše ljude i narodne borce, koji su spremni da za ujedinjenje svih Hrvata, pa bilo to i na programu HRSS dadu sve što imaju, pa i svoju rusu glavu.

Složni seljaci pristaše HRSS sa hrvatskim obrtnicima, trgovcima i ostalim poštenim građanstvom pristupiti će dne 18. ožujka jednostavno na izbore i baciti će gumenu kuglicu u onu žaru, na kojoj će biti priliepljena naša kandidatska lista tiskana na crvenom papiru.

Naš je težak u sjev. Dalmaciji namah dobro shvatio važnost ovog sporazuma i sam je došao k nama i rekao nam:

Crvena kapa glasovat će za crvenu listu!

U to ime neka živu vodje hrvatskog naroda:

Predsjednik HRSS **Stjepan Radić!**

Dr. Ante Trumbić!

Dr. Mate Drinković!

„Hrvatski Samobran“.

Što rade vlasti?

Gdje je njihov auktoritet?

Svaki građanin, promatrajući današnje stanje u Šibeniku, pita se „kamo sve ovo vodi“, Koliko će se još dugo snositi teror orjunaša? Mi smo kroz ovo malo mjeseca doživili nekoliko javnih napadaja, a državna vlast se nije na iste ni osvrnula.

Izmedju prvih bio je napadnut radnik *Nikolu Bilić* od kancelarijskog pomoćnika kod državnog redarstva *Gina Štrkalja*. Ovaj gospodin, kao organ vlasti za zaštitu slobodnog kretanja prvi napada nezavisne Hrvate, i tako daje dobar primjer drugima.

Zatim su bili napadnuti *Stipo Šarić* i *Nikola Bilić* po *Šimi Luketi* trhonoši i podvorniku „Slavenske Banke“ *Jurišiću Niki*, te *Šarcu Matu* podvorniku općine.

Dalje je bio napadnut *Kalmeta* sa gospodjom po *Luketi* i družini. Onda *Stipe Šarić* od *Vice Stošića*, sluga kod *Okružne Banke*, Ovo je oni isti *Stošić* što je bio osumnjičen da je ubio svoga šefa komesara *Botiću*, dok je bio redar.

Roka Šarića iz *Druša* i *Miroslava Jadronju* napao je *Luketa*, Dne 26. pr. mj. boravio je kandidat HRSS *Jakov Vunić*, seljak iz *Budaka* u *Šibeniku*. Kada se je okolo 2 sata po podne htio ukreati u parobrod navališe na nj tri orjunaša i izvedoše na njemu grabežni napadaj. Lupniše ga po licu nekoliko puta, a onda mu oteše „Slobodni Dom“ i „Hrvatski Samobran“ i novca do 600 Dinara.

Ovaj grabežni napadaj dogodio se je u

sred biela dana, a Kom policije Niku Careviću nije još uspelo, da pronadje razbojnika, isto kako mu još radi totalne nesposobnosti za ovu službu, nije uspelo da pronadje lupeže talijanske banke.

Najinteresantnije je bio zamišljeni napadaj na dra. Trumbića kada je u nedjelju 25. pr. mj. dolazio u Šibenik. Nekoliko orjunaša uputiše se u susret dra. Trumbiću, da protiv njemu izvrše atentat sa bombom. Tako se pripovieda po gradu. Između napadača nalazilo se je i učenika realne gimnazije Ravnatelj Marko Ježina još iste nije pozvao na red. Mi Marku Ježinu poznademo kao demokrata, ali još nismo znali, da bi on mogao odobravati ovakova zla djela njemu povjerenih učenika. Neka se Marko Ježina ne uzrujava, ali mi bi ga savjetovali, da realnu gimnaziju pročisti od zlotvora, jer mi i od njega možemo tražiti da se u školi odgajaju plemeniti ljudi, a ne razbojnici.

Ravnatelj Marko Ježina, bez obzira na njegov zasukan pseudo demokratizam spada ipak među trizmenne ljude, koje mi poštuemo, pa uprav radi toga jer ga štujemo, možemo od njega javno tražiti, da našu zavedenu školsku mladež odvraća na bilo koji način od zla, koji ju vuče u propast.

Da mi Hrvati u Šibeniku od policijskog

komesara Nika Carevića nemožemo očekivati nikakve zaštite to smo se već do sada uvjerali. A najbolje nam je to pokazala prošla nedjelja. Nakon svršetka sastanka u verandu Hotel Krka prodrlo je nekoliko fašista, u namjeri da ruše mir i red. Oružništvo je htjelo uredovati i rušitelje mira i reda odstraniti iz verande. Na to se je umješao i komesar Carević i rekao: Ovo su naši! Oružnik, koji je vršio službu odgovorio mu je da on ne poznaje naše ni njihove, već da rušitelje mira i reda treba odstraniti. Carević mu nije dozvolio.

Ovo stavljamo do znanja Komandi VI. žandarmarijske brigade u Splitu, i pozivljamo ju, da Hrvate u Šibeniku uzme u obranu protiv samog policijskog komesara Carevića, koji nije sposoban za ovaj resort.

Ako vlasti ne poduzmu energične mjere protiv zlikovaca u Šibeniku, da se uzduva red i mir i tako, da se zajamči svakom građaninu slobodno kretanje, tada će mirni građani biti prisiljeni, da se okupe i odmazdu na zločincima zločine, koji su ih oni do sada počinjali uz dovik: Dosta je ustrpljenja šibenskog naroda!

Kotarsko Poglavarstvo pako bit će moralno odgovorno za sve posljedice, koje će ju iz tog slijediti, što nije htjelo samo zlo suzbiti u zametku.

Poruka Stipanu Radiću.

Dragi Stipane!

Hvaljen Isus! Živila Hrvatska seljačka...! U posljednja dva broja „Slobodnog Doma“ naštampano čitam svega i svačesa o sporazumu Hrvata u sjev. Dalmaciji. Tamo se piše o izdaji, o mitu itd. Sve što je u tom pravcu nadirano nije nego plod fantazije ljudi, koji nису ni najmanje upućeni u prilike, koje vladaju u sjev. Dalmaciji.

Mi se nismo prodavali Austriji; mi se nismo prodali Talijanima; mi se nismo prodali ni Beogradu — pak se čudim, da se je moglo kod glavnog vodstva HRSS. naći i jedna osoba, koja bi bila mogla što šta o Niku Fržopu i družini i u snu pomisliti.

Odvise si premaglo u Tvome sudu. Ne mari ništa, jer nиси ni Ti neprogriješiv.

Mi amo znademo dobro što hoćemo da postignemo sa sloznim radom svih Hrvata, a kad to Vi tamo nerazumijete i neshvaćate, onda bi bilo najpametnije da se držite Tvojih vlastitih riječi: „...zato je tu najbolje da svatko radi sasvim samostalno upravo onako kao u svom gospodarstvu i u svojoj trgovini“.

Ove su Tvoje riječi, dragi Stipe, tiskane u „Sl. Domu“ broj 40 na drugoj stranici, drugi stupac, četiri zadnja redka. I vidji čuda! Tvoji pristaše u sjev. Dalmaciji pogodili su ono što si ti mislio prije nego si i napisao. Oni su radili samostalno prama nastaloj potrebi, i Tvoja je bila sveta dužnost, da njihov rad odobriš.

Na prvoj stranici, istog broja drugi redak napisao si, da bi ja „sramotno i podlo varao, da radimo sporazumno sa vodstvom HRSS.“

Moj dragi Stipe, ovo nисam ja nikada niti rekao niti napisao. Ovo su tebe neki Tvoji bližnji nasamarili bolje nego li Dubrovčani znadu nasamariti „doture s Ploča“, i meni je žao, da u Tvojim blizini imadeš i takovih pouzdanih, koji Te varaju, da Ti onda na temelju krivih, izopačenih, neistinitih, te izmišljenih tvrdnja ovako nepromišljeno pišeš, samo da si nešto napisao. Mi smo tačno rekli, da se Trumbić i Drinković u pitanju 1), parcelacije Dalmacije; 2), ujedinjenja Dalmacije sa Hrvatskom i 3). Hrvatskog sabora u Zagre-

bu slažu sa Tvojim današnjim nazorima, i da su nam te tri tačke bile temelj za zajednički istup.

Između nas Hrvata u Šibeniku nema ni „političkih zateženjaka, ni luda, ni političkih lopova“, kako to Ti krivo misliš.

Između nas imade samo poštenih, svjestih i neustrašivih Hrvata, koji znadu što rade i koji su znali u Šibeniku zapriječiti razbojničko nморstvo dra. Gjura Basaričeka, Zagorca, Nike Fržopa, Grge Petkovića, Roka Šarića i ostalih pristaša HRSS, i Ti bi imao svim ovim Hrvatima, i ako nису Tvoji pristaše, bit zahvalan, da su uzeli u obranu živote Tvojih pristaša, što sigurno ne bi bili učinili, da su oni „politički lopovi“, kako ih Ti u svom časovitom gnjevu nazivlješ,

Mi se na sve ovo ne ljutimo ništa, i ne ćemo se unaprieda niti osvrstati na Tvoje ničim neopravdane napadaje, već ćemo složno raditi, da se oživotvori ideal hrvatskog naroda u Dalmaciji, koje je on imao prije nego je Tebe, Stipe moj zlatni, Tvoja majka u pelene povila, a taj je: Ujedinjenje Dalmacije sa Hrvatskom!

Ti si mene napao misleći da je u mene šija slabá. Privario si se, moj junače!

Ne bojim se ja revolvera fašista, neplašim tuđinskih vješala, pa, gdje bi se priplašio od ono malo Tvojih štampanih riječi. Ja sam pod starost spjevo jednu pjesmu i idem sa guslama od sela do sela pa da ti je, moj Stipe, vidit naš narod kako ju od miline sluša. Kad dopjevam pjesmu narod kliče iz sveg grla: Živio Rad.ć! Živio Trumbić! Živio Drinković!

To je meni znak i dokaz, da sam savjestno i pošteno vodio do sada hrvatsku politiku u sjevernoj Dalmaciji. Narodni sud dao je meni pravo!

Naš je težak pametan, nije on nikakav čuko, pa kad se našem težaku istinu pelivani, više vjeruje on živoj rieči, nego bi naštampanoj izmišljotini.

Ne uzmi za zlo, ako Ti nije sve po ćeifu, što sam napisao. Ja sam Ti ipak zakvalan, jer si ovim Tvojim pisanjem dokazao svim mojim političkim dušmanima u Šibeniku, koji su mene proglasili i držali Tvojim plaćenikom, da ipak to nije bio slučaj. Hvala Ti! Nadodao bih

Ti jedino ovo, da se znadeš ravhati u budućće: Ti se vrlo jako varaš, kad misliš, da jedan Hrvat nemože bit republikanac ako nije organizirani član HRSS. To je Tvoja bludnja. Nas u Dalmaciji imade mnogo republikanaca, koji nismo u Tvojim organizaciji, ali koji smo bili republikanci daleko prije, nego si Ti Tvoju Seljačku Stranku proglasio republikanskom.

Učinit ćeš nam veliku ljubav pustiš li nas u miru, i ne budeš li unaprieda rušiti ono, što mi amo zajednički gradimo.

Zapamti samo onu narodnu, kad se kremen sa kremenom kreše obadva pale, a to Ti je znak, da se jedan ne plaši vatre od drugoga. Kani se, mačjeg posla! Gradi, a nemoj rušit! Da si mi, Stipe, zdravo i veselo!

Šibenik, 8. ožujka 1923.

Miho Jerinić.

Krstelj kliče: Živio Radić!

Dne 25. pr. mj. nosioc batinaške liste dr. Ivo Krstelj odletio u Ravne Kolare. Tamo su ga dočekali pristaše HRSS. Kada je među njih došao Krstelj oni se svi obrnuše prama Zagrebu, a njemu ledja. Onda razviše hrvatsku zastavu. Kad se Krstelj popne na jednu medju, težaci zaore u sve glasove: Živio Radić! Krstelj probledio. Njegovi ortaci savijaju beogradsku zastavu. Krstelj na mukama. On nije proti narodu! I on kliče: živio Radić! Težaci odgovaraju: Doli batinaši! Taj je poklik Krstelj poslušao. Skoči namah sa medje — i ode glavom bez obzira!

Na oprez Radićevi pristaše!

Nakon što je bila na sud prikazana naša crvena kandidatska lista, na kojoj se nalaze Radićevi pristaše republikanci sa Trumbićem i Drinkovićem uhvaćilo je bjesnilo beogradske zemljoradnike i pristaše Hrvatske Prosjacke Stranke. Ono malo pristaša što su imali bježi već od njih te ide uz Radića, Drinkovića i Trumbića. Najjači bedem Prosjacke Stranke bio je u Lišanima Ostrvičkim, gdje se nalazi poštenjačina fratar fra Pajo Silov, koji je pošao u Prosjacku Stranku a da nисam još ne zna razloga. Ovaj je bedem pao. Težaci u Lišanima odlučise glasovati za crvenu listu.

Nego beogradski zemljoradnici i pristaše Prosjacke Stranke, dosjetise se jadu, i počeli su na okolo agitirati sa Radićevim imenom kao da su i oni hrvatski seljački republikanci. Ali se i u tom računuu prevareju. Hrvatski seljački republikanci im ne vjeruju, i već su ih na nekim mjestima razkrinkali.

Beogradski zemljoradnici su im pokazali njihovu zelenu listu, a hrvatski republikanci im doviknuše: Vi ste zeleni gušteri daleko vam kuća od nas! Pristaše Prosjacke Stranke im pokazase njihovu listu sa hrvatskom zastavom, a hrvatski republikanci im fino odvratise: Na tu zastavu napišite „Hrvatska Seljačka Republika“ i glasujte s nama za našu crvenu listu!

Porez na mrtve.

Obćinski komesar dr. Ante Rajević iznenadio je ovih dana gradjane sa oglasima, uvadjući u Šibeniku »Porez na mrtve«. Mi se ne čudimo ovom koraku našeg obćinskog komesara. Čovjek dobar i pošten ali kratkovidan. Razumije se u veliku politiku, a o komunalnoj politici rek bi nema ni pojma. On uvadja »Porez na mrtve« umjesto da se pobrine kako bi obćinska uprava osnovala jedno gradsko pogrebno društvo, koje bi mrtvace gradjane badava sprovelo na vječno počivalište. Takav jedan čin dra Ante Rajevića odobrio bi svaki gradjanin. A ovako njegova naredba izazivlje smieha, a osim toga je očiti znak njegove upravničke nesposobnosti.

I. Bos. Hec. tvornica turpija
JOSIP MEGLIĆ
 Vareš Majdan Željezara

Preporuča sve vrsti novih turpija i rašpa na veliko i za malo te prima na novo oštrenje istrošene. Cjenici na zahtjev badava i franco.

Preporučamo se kao domaća tvrtka
Staklana VJ. FRANZ — Zagreb
 Jelačićev trg 7. — Telefon 22-42.

Bogato skladište staklene i porculanske robe. — **Staklenih ploča i ogledala** svake vrsti i veličine.
Opletenih bocuna (deinyoka) od 3 do 50 lit.
 Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija **Kristalna luksus roba.**
 Prodaja na malo i na veliko.

4-8
Nova krznarska radnja
 u SARAJEVU - Kralja Petra ulica 20

s dugogodišnjom praksom u inozemstvo preporuča se cienjenom gradjanstvu u Sarajevu i u provinciji za svakovrstnu stručnu izradbu, za popravke i moderniziranje sveg što u ovu struku spada.

UČINJANJE I BOJADISANJE KOŽA. — — —
POSLOGA TOČNA I BRZA.

Andrija Franjo, krznar.

Nagrada

u vrijednosti
od K 10.000.-

podjeljuje uredništvo „Peckala“ čitateljima svojih kalendara, koji valjano rieši zagonetku priloženu svim našim kalendarima za godinu 1923. „Peckalo“ veliki šaljivi ilustrovani kalendar. Ciena K 40.—. Veliki šaljivi zabavni kalendar sa slikama. Ciena K 32.—. Činovnički kalendar zajedno s notesom Ciena 40.—. Roman „Onaj koji je ubio“ K 50.—. Podpuno godište najvećeg i najboljeg humorističnog lista „Peckalo“ dobiva se još dok zaliha traje uz cieniu od K 160.—. Sve ove knjige razasila uz gotov novac ili pouzeće. Administracija „Peckala“ Zagreb, Ilica 138. II. dvorište.

Preprodavaoci 30%, popusta.

Dragutin Šepik Prilaz 35 Zagreb

Vlastiti proizvod svih vrsti „**LIMENKA**“ za lak, firnajs, terpentini, ulje, petroleum, 4-20 kandite itd.

Patentne limenke za uljene boje itd.

Za pranje rublja je najbolje sredstvo
VOLANJE VA LUŽNA.

Naručbe na **EUGEN VOLANI, ZAGREB,**
 Gundulićeva ul. 14.

— **I. STJEPUŠIN — SISAK** —

Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala.

Ženske Cipele.

Za jesen i zimu dobijete par dobrih elegantnih ženskih cipela sa pravim djonom (poplatom) uz cieniu od samo

Din. 75.—

Pošaljite odmah naručbu sa oznakom broja i novac na **MARIJAN GAMULIN, Vukovar** Zrinskijeva ul. 8. (Sriem)

Drogarija
VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o. — Optika. — Naočala. — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. — Primaju se popravci.

Lječilište Rogatačka Slatina
 Postaja Grobelno južna željeznica

Lječilište ima tri vrela.
Tempel vrelo - Styria vrelo i Donati vrelo.
 Zdravstvene vode ovih vrela pospiješuju probavu, lieče kronične katare želuca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubrega, deblijini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.
 Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.

HUGO SEMANN, BJELOVAR
 URAR, DRAGULJAR I OPTIČAR NA VELIKO TRG MARJE VALERIJE.

preporučuje svoje bogato skladište raznih nakita za gospodje i gospodu, raznih servisa, jedačeg pribora i ostalih prigodnih darova za Božić i Novu godinu, imon-dane i rodjendane u zlatu ili srebru. Kina srebro kao Duple. — Najprikladniji dar je za svaku prigodu od zlata ili srebra kupljeni predmet, u koji se konačno i najbolje danas novac ulaže, a najpovoljnije kupuje kod poznato solidne i jeftine urarske i draguljarske radnje.

Garantiraro čiste
ANILINSKE BOJE Indigo 100%,
Indigokilpe 60%,
Bisulfit i
Kemikalije
 dobiva se kod **EUGEN VOLANI, Zagreb**
 Gundulićeva ul. 14.

Jugoslavenski javni bilježnik u Sjevernoj Americi.
PETAR REŠKOVAC

1526 Page St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Zastupan u svima ostavinskim i inim poslovima i razpravama. Utjerivam oštete za Vaše nastradale i poginule u Americi, kao i osmrtnine za nmrle iu svim slučajevima. Izradjujem sve pravne i ine dokumente za sve one, koji žele doputovati u Ameriku, ako u Americi imaju svoje rodbine, koja će se za njih pobrinuti. U svakom slučaju izvolite se obratiti na mene. Toplo se preporučam zainteresovanome narodu.

Banka za trgovinu obrt i industriju
 dioničarsko društvo.
 Jelačićev trg. 4. - **ZAGREB.** - (vlastita palača)

Dionička glavnica: s pričuvima Din. 23.000.000.-
 K 92.000.000.-

Telefon: 2-85, 7-96, 11-94, i 15-54.
 Brzjavni: Trade i Trgobanka.
 Podružnice: Koprivnica, Ruma.

Afilirani zavodi: U svim većim trgovačkim središtima Jugoslavije. Izravne veze sa prvorazrednim bankama u cijeloj Evropi, te Americi.

Prima: uloške na knjižice i na tekući račun uz najkulantniji kamatnjak.

Eskomptira: mjenice i devize.

Financira i osniva: obrtnička trgovačka i industrijalna poduzeća.

Kupuje i prodaje: valute, devize i vrijednosne papire.

Podijeljuje: predujmove na vrijednosne papire.

Burzovne naloge: obavlja kulantno i točno.

Izdaje: čekove i kreditna pisma, te obavlja isplate na temelju akreditiva na sva tu -- i inozemna mjesta.